

Richtlijn protesten universiteiten en hogescholen

Inleiding

Kennis en kritische geluiden zijn het kloppend hart van universiteiten en hogescholen. Daarbij horen inhoudelijke debatten en ook de mogelijkheid om te protesteren. In Nederland geldt dat mensen het recht hebben op vrijheid van meningsuiting, vereniging, vergadering en betoging (Artikel 7, 8 en 9 van de Grondwet). Universiteiten en hogescholen ondersteunen dat van harte. Protesteren op de universiteit en hogeschool mag dan ook. Universiteiten en hogescholen vinden het daarbij belangrijk dat iedereen (o.a. studenten, medewerkers en bezoekers) zich veilig kan voelen op de campus. Daarom dienen wet- en regelgeving en de huis- en gedragsregels te worden gerespecteerd. Ook bij protesten. Hoewel iedere universiteit en hogeschool het anders verwoordt in de huis- en gedragsregels, gelden overal in elk geval de volgende uitgangspunten voor protesteren op de locaties van universiteiten en hogescholen.

Uitgangspunten

- De inzet van universiteiten en hogescholen is altijd een vreedzaam verloop van het protest. Instellingen proberen daarom in gesprek te blijven met protesterende medewerkers en studenten om te zorgen voor een veilig verloop van het protest.
- Protestacties dienen vooraf door een medewerker of student aangemeld te worden bij de universiteit of hogeschool zodat gezorgd kan worden voor een veilig verloop en afspraken gemaakt kunnen worden over de wijze waarop het protest plaats kan vinden. Bij het protest zijn de organisatoren altijd herkenbaar en zonder gezichtsbedekking aanwezig voor de vertegenwoordiger van de instelling en aanspreekbaar op het verloop van het protest.
- Het bezetten van een gebouw (het tijdelijk in bezit nemen uit protest of actie) wordt niet toegestaan. Universiteiten en hogescholen kunnen aangifte doen als dit toch gebeurt. Ook is overnachten in de gebouwen en op de terreinen van de instelling zonder toestemming niet toegestaan. Ook niet in een tent. De gebouwen en terreinen hebben geen overnachtingsfunctie, de veiligheid kan niet worden gegarandeerd.
- Organisatoren van protesten wordt gevraagd erop toe te zien dat er geen strafbare feiten worden gepleegd. Het gaat hierbij om strafrechtelijk gedefinieerde gedragingen als geweld, bedreiging, discriminatie, vernieling of lokaalvredebreuk. Meer in het algemeen geldt dit ook voor intimiderend gedrag, anonieme uitingen of andere wanordelijkheden, die de universiteit of hogeschool ook in andere situaties afwijst.
- Onderwijs, onderzoek en bedrijfsmatige activiteiten moeten doorgang kunnen vinden, ook bij protestacties. Protest op locaties en in ruimtes die evident een gevaar kunnen opleveren voor personen, dieren en milieu (zoals bijv. Laboratoria) wordt niet getolereerd.
- Het is (bij wet) niet toegestaan om gezichtsbedekkende kleding (bv integraalhelm, bivakmuts, masker, gezichtssluier) te dragen. Mensen met gezichtsbedekkende kleding worden gevraagd om de locatie te verlaten of om de gezichtsbedekkende kleding af te doen.
- Deelnemers aan protesten op de locaties van universiteiten en hogescholen dienen zich te allen tijde te kunnen identificeren met een student- of medewerkerspas en/of identiteitsbewijs, wanneer zij hiernaar gevraagd worden door medewerkers die belast zijn met het handhaven van de huisregels van de instelling. Aanwijzingen van deze

medewerkers dienen opgevolgd te worden, zo niet dan kan een actievoerder verzocht worden het gebouw en de terreinen onmiddellijk te verlaten.

- Wanneer een protest niet voldoet aan bovenstaande uitgangspunten, zetten universiteiten en hogescholen in op de-escalatie. Afhankelijk van de specifieke situatie van een protest beslist de instelling - in afstemming met de lokale driehoek - welke stappen bijdragen aan de best passende oplossing.
- Als er sprake is van wanordelijkheden (de toegang tot een gebouw wordt geblokkeerd, het gebouw is niet toegankelijk voor het publiek, de sluitingstijden worden niet gevolgd of het geven van onderwijs wordt onmogelijk gemaakt) dan kan een vertegenwoordiger van de universiteit of hogeschool de deelnemers aan een protest vorderen het pand en/of terrein te verlaten. Deze boodschap wordt dan meerdere keren herhaald, in het Nederlands en/of Engels. Indien de deelnemers aan het protest hier geen gevolg aan geven, wordt aangifte gedaan van huisvredebreuk of lokaalvredebreuk (art 138 en art 139 Wetboek van Strafrecht). De lokale driehoek (gemeente, politie, OM) besluit in dit geval of er wordt opgetreden door te ontruimen.
- Het OM kan besluiten om, na aangifte van de universiteit of hogeschool, mensen te vervolgen voor eventuele strafbare feiten zoals vernielingen of geweld.
- Universiteiten en hogescholen doen altijd aangifte van strafbare feiten, zoals bedreiging, geweld, vernieling of openlijk geweldpleging.